

Konya ili Selçuklu ilçesinde 0-3 yaş grubu çocuğa sahip annelerin ninni söylemeye ilişkin görüş ve uygulamalarının belirlenmesi

Determination of ideas and practices the mothers who owned children aged 0-3 years about singing lullabies in Konya, Selçuklu

Ayşe Sonay TÜRKMEN¹, Güley ARSLAN²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Karaman
²Dr. Faruk Sükan Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Konya

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı 0-3 yaş grubu çocuğa sahip annelerin bebeklerine ninni söylemeye yönelik görüş ve uygulamalarını belirlemektir.

Yöntemler: Araştırma Konya ili Selçuklu ilçesine bağlı bir aile sağlığı merkezine kayıtlı 0-3 yaş çocuğu olan annelerde gerçekleştirildi. Toplam 145 anne araştırma kapsamına alındı. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu ile toplandı. Araştırma öncesinde etik izin, kurum izni ve annelerin sözlü onamları alındı. Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamında sayı ve yüzde dağılımından yararlanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan annelerin yaş ortalaması 29,6±6,0 yıl idi. Annelerin %88,3'ü ninni söylediğini belirtirken, tamamı ninni söylemenin olumlu etkileri olduğunu düşünmekte idi. Annelerin çoğunluğu ninnilerin çocuğun ruh sağlığını olumlu yönde etkilediğini (%86,9) ve erken konuşmasında etkili olduğunu (%83,4) belirtti. Ninnilerin yararları konusunda annelerin en az bildikleri konu ise beslenme üzerine etkileri (%16,6) idi. Çocukların uykuya hazırlanması sırasında yaptıkları işlemler sorulduğunda annelerin yalnızca %66,2'si ninni söylediklerini belirtti.

Sonuç: Annelerin çoğunluğunun ninnilerin önemi ile ilgili yüksek oranda bilgiye sahip oldukları, ancak uygulama oranlarının düşük düzeyde olduğu belirlendi.

Anahtar kelimeler: Ninni, çocuk, anne, ruh sağlığı, dil gelişimi, kültür

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to determine the ideas and practices of the mothers with a child aged 0-3 related to singing lullabies.

Methods: This study was done with mothers of infants aged 0-3 years registered in a family health center in Selçuklu district of Konya province. A total of 145 mothers were included in the study interviewed. Data were collected by questionnaire forms prepared by the researchers. Before starting the study, approval of ethics committee, and verbal consent of the mothers were obtained. Data was evaluated in a computerized system using number and percentage distributions.

Results: The mean age of the mothers who participated in the study was 29.6±6.0 years. While 88.3% of the mothers were singing lullaby, all of the mothers were thinking that singing lullabies had positive effects. The majority of the mothers said that lullabies positively effected the mental health of children (86.9%) and they started to talk prematurely (83.4%). The beneficial effects of lullabies on nutrition was the least known effects by mothers (16.6%). When asked about the activities they did while they were preparing their children to sleep 66.2 % of the mothers said that they only sang lullabies.

Conclusions: Although mother knew the importance of lullabies, they were moderate in the application.

Key words: Lullaby, child, mother, the mental health, language development, culture

Alındığı tarih: 27.03.2016

Kabul tarihi: 21.06.2016

Yazışma adresi: Hemşire Güley Arslan, Dr. Faruk Sükan Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Konya

e-mail: gulaygul8683@hotmail.com

GİRİŞ

Çocuk, yaşamının ilk günlerinden itibaren içinde yaşadığı çevreden ana dilini ve kültürünü öğrenmeye başlar ⁽¹⁾. Bunu gerçekleştirirken de görsel, işitsel, dokunsal birçok duyu organlarını kullanır ⁽²⁾. Literatürde dil gelişimi; seslerin, kelimelerin, sayıların, sembollerin kazanılması, saklanması ve dilin kurallarına uygun olarak kullanılmasını içeren bir süreç olarak tanımlanmaktadır ⁽³⁾. Bu süreçte çocuk, farkına varmadan ya da bilerek bazı öğrenme tekniklerini geliştirir. Bunlardan biri de, ilk dil modelleri olan anne-babalarını ve çevresindeki diğer insanları dinlemeleridir ⁽⁴⁾. Bu nedenle annelerin çocuklarını rahatlatmak amacıyla söyledikleri ninniler, çocukların ilk öğrenme deneyimi olduğu söylenebilir ⁽²⁾.

Ninniler sade bir dille ezgili olarak söylenen şiirlerdir ^(1,5). Geçmişten günümüze hemen her toplumun halk kültüründe varlığını sürdürmüş olan ninniler, çocukları uyutmak, ağladıklarında susturmak, rahatlatmak amacıyla genellikle anneler tarafından ezgiyle söylenen, anonim halk edebiyatı türlerinden biridir ^(1,6,7). Ninniler genellikle annenin o andaki ruh halini yansıtan, özellikle mani türünde bir dörtlükten meydana gelen türkü çeşidi olarak da tanımlanabilir ⁽⁸⁾.

Çocuk bakımında ninni söyleme son derece yaygın bir davranış olup, kökleri çok eskiye dayanan evrensel ve sözel bir gelenektir ⁽⁹⁾. Ninnilerin neredeyse tümü kadınlar tarafından üretilmiştir. Anne mırıldandığı ninnilerde beklentilerini, acılarını, kaygılarını, sorunlarını, güven ve umutlarını göstermektedir. Bu yüzden ninniler hem şiirsel özellikler hem de annenin bilgi, deneyim ve ruhsal durumunu içermektedir ^(5,8). Bu içerik, ninnilerle çocuğa aktarılmakta ve çocuğun zihninde depoladığı ilk bilgileri oluşturmaktadır. Anne şefkati ve sevgisiyle donanan ninnilerle çocukta sevgi ve hoşgörünün temelleri atılmakta ve kendi anlayışına göre çocuğunu ninnilerle eğitebilmektedir ⁽⁵⁾.

Yenidoğan bir bebek, günlük yaşamının büyük bir bölümünü uyuyarak geçirir. Annenin vücudu dışındaki bir yaşamı sürdürdükleri gerçeğini algılayabilmeleri ve dış dünyaya alışabilmeleri sürecinde çocuğun

iyi bir uyku uyuması, beslenmesi ve büyümesi oldukça önemlidir. İyi bir uyku dönemi geçirme, bebeğin ruh halini, sağlıklı hareket etmesini ve beslenmesini olumlu yönde etkilemektedir ⁽⁷⁾. Uyku ile ninni arasında olumlu ilişki olduğu literatürde belirtilmektedir ^(5,9,10).

Literatür incelendiğinde ninniler ile ilgili çok az çalışmaya rastlanmıştır ^(5-7,11-15). Bu çalışmalarda, ninnilerin çocuğun rahatlamasını, uykuya geçmesini, anne-çocuk iletişimini olumlu etkilediği belirtilmektedir ^(6,7,15). Ayrıca ninnilerin bebeğin dil, zihinsel, duygusal ve bedensel gelişimine önemli katkılar sağladığı ve erken yaşlardaki zihinsel gelişime yardımcı olduğu, çocukta konuşma ve okumaya alt yapı oluşturduğu ⁽⁵⁾ gibi birçok önemli etkilerinden de söz edilmektedir. Çocukların büyüme ve gelişmesinde etkili olan annelerin, ninnilerle erken yaşlardan itibaren dil ve zihin becerileri gelişmiş, düşünen, anlayan, sorgulayan ve sorun çözen bireyler yetiştirmeleri için ninni ile ilgili bilgi sahibi olmaları gerekir. Bu nedenle bu çalışma 0-3 yaş grubu çocuğa sahip annelerin bebeklerine ninni söylemeye yönelik görüş ve uygulamalarını belirlemek amacı ile yapıldı.

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırmanın Tipi, Yapıldığı Yer ve Zaman

Kesitsel olarak yapılan bu çalışma Konya ili Selçuklu ilçesine bağlı iki Aile Sağlığı Merkezinde (ASM) 01 Nisan-30 Mayıs 2014 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 01 Nisan-30 Mayıs 2014 tarihleri arasında Konya ili Selçuklu ilçesine bağlı ASM'lerden hizmet alan 0-3 yaş arası çocuğa sahip anneler oluşturdu. Örneklem seçimi tabakalı örneklem yöntemi kullanılarak yapıldı. İlçe sosyodemografik özelliklerine göre iki tabakaya ayrıldı ve her tabakadan birer ASM rastgele seçildi. Belirlenen iki merkezde araştırma kriterlerine uygun toplam 180 anne bulunmakta idi. Bu annelerden 159'una ulaşıldı (%88,3). Veri toplama tarihlerinde ASM'lerine gelen ve çalışmaya katılmayı kabul eden 145 (%91,2) anne

araştırmaya dâhil edildi.

Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmacılar tarafından literatüre^(5-7,11,15) dayanılarak oluşturulan anket formu ile toplandı. Anket formu iki bölüm 22 sorudan oluşmaktadır. İlk bölümde annelerin sosyodemografik özellikleri ile ilgili (yaş, medeni durum, öğrenim düzeyi, çalışma durumu, en uzun süre yaşanan yer, algılanan ekonomik durum ve aile tipi) sorular, ikinci bölümde annelerin çocuklarını uyuturken söylediği ninni ile ilgili görüş ve uygulamalarına yönelik (ninni söylemeye ne zaman gereksinim duyduğu, ninni söylemenin yararlılığı konusundaki düşünceleri, söylemiş olduğu ninniye kimden öğrendiği, ninni seçiminde nelere dikkat ettiği, ninni söylemeye ilişkin düşünceleri) sorular yer almaktadır.

Veri toplama formunun ön uygulaması, araştırma öncesinde araştırmanın yürütüldüğü ASM'ler dışındaki bir merkeze gelen 0-3 yaş grubu çocuğa sahip 10 anneyle yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Bu anneler araştırma kapsamına alınmamıştır. Ön uygulama sonunda formda gerekli değişiklikler yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veriler, çocuklar muayene edilmeden, takip ve izlemleri yapılmadan önce yüz yüze görüşme tekniğiyle toplanmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 20.0 paket programında sayı, yüzde dağılımı ve ki-kare analizlerinden yararlanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları iki kategoride değerlendirildi; 1. Ninni söylemeye ilişkin annelerin görüşleri, 2. Ninni söylemeye ilişkin annelerin uygulamaları. Ninni söylemeye ilişkin annelerin görüşleri literatür ışığında maddelenerek dikotom (Evet/Hayır) olarak soruldu. Bu maddelere anne katılıyorsa "evet"i, katılmıyorsa "hayır"ı işaretledi. Annelerin ninni söylemeye ilişkin uygulamaları ise ninni söylerken tercih edilen dilin özellikleri, kullanı-

lan sözcükler, ninni tercihine çocuğunun cinsiyetinin etkisi ve ninni söyleme zamanı şeklinde hazırlanan checklist aracılığı ile değerlendirildi.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma öncesinde Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığından Etik Kurul onayı (Etik Kurul No: 2014/29 Tarih:26.03.2014) alınmıştır. Araştırmanın yapılacağı ASM'lerin idari personellerinden ve Konya ili Halk Sağlığı Müdürlüğünden araştırmanın yapılması hususunda kurum izni alınmıştır. Uygulama öncesi araştırmaya katılan anneler bilgilendirilerek sözlü onamları alınmıştır.

BULGULAR

Annelerin yaş ortalaması 29,6±6,0 yıl olup, %98,6'sı evli, %84,5'i ev hanımı, %37,9'u ilkökul mezunu idi. Annelerin %73,8' inin bir ya da iki çocuğa sahip olduğu ve %57,1'inin en küçük çocuğunun 0-1 yaş arasında olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Annelerin %88,3'ü ninni söylediğini belirtirken tamamı ninni söylemenin olumlu etkileri olduğunu

Tablo 1. Annelerin sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı (n=145).

Sosyodemografik Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Öğrenim durumu		
Okuryazar - İlkokul	55	37.9
Ortaokul - Lise	51	35.2
Üniversite ve üzeri	39	26.9
En Uzun Yaşanılan Yer		
Köy	19	13.1
İlçe	21	14.5
İl merkezi	105	72.4
Çalışma Durumu		
Ev hanımı	124	85.5
Çalışıyor	21	14.5
Aile Tipi		
Çekirdek aile	123	84.8
Geniş aile	22	15.2
Çocuk sayısı		
Bir ya da iki	107	73.8
Üç ve üzeri	38	26.2
En Küçük Çocuğun Yaşı		
0-1 yaş	83	57.1
1-2 yaş	41	28.4
2-3 yaş	21	14.5

düşünmekte idi. Ninnilerin yararlarına yönelik annelerin düşünceleri Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre, annelerin çoğunluğu ninnilerin çocuğun ruh sağlığını olumlu yönde etkilediğini (%86,9) ve erken konuşmasında etkili olduğunu (%83,4) belirtti. Ayrıca %87,6’sı ninnilerin çocuğu yatıştırıp uykuya hazırladığını, %70,3’ü uyku öncesi çocuğun kendini daha iyi hissettiğini ve %60,0’ı dil gelişimini hızlandırdığını bildirdi. Annelerin en az yararlı buldukları maddeler ise çocuğun düzenli gelişimini sağlaması (%17,9), çocuğu aktifleştirip canlılık kazandırması (%17,9) ve beslenmeyi düzenlemesi (%16,6) idi (Tablo 2).

Tablo 2. Ninnilerin yararlarına yönelik annelerin düşünceleri (n=145).

Ninninin Yararları	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çocuğu yatıştırır ve uykuya hazırlar	127	87.6
Çocuğun ruh sağlığına olumlu etkiler	126	86.9
Çocuğun erken konuşmasında yardımcı olur	121	83.4
Uyku öncesi çocuğun kendini daha iyi hissetmesini sağlar	102	70.3
Annenin günlük yaşamda dile getiremediği duygu ve düşüncelerini yansıtmaları sağlar	95	65.5
Dil gelişimini hızlandırır	87	60.0
Güvence oluşturur	66	45.5
Zihnini daha erken geliştirir	59	40.7
Çocuğun düzenli gelişimini sağlar	26	17.9
Çocuğu aktifleştirir ve canlılık kazandırır	26	17.9
Süt emmesini artırır ve beslenmeyi düzenler	24	16.6

Araştırmaya katılan annelerin çocuklarını uykuya hazırlarken en sık uyguladıkları yöntemlerin ninni söyleme (%66,2), çocuğun hoşuna giden hareketleri yineleme (%59,3) ve sevgisini gösteren sözcükler söyleme (%49,0) olduğu belirlendi. Müzik dinletme (22,1) ve şarkı söyleme (25,5) ise en düşük oranlarda uygulanmakta idi (Tablo 3).

Annelerin ninni seçiminde kullanılan sözcüklerin anlaşılır (%89) ve sade-akıcı olmasına (%7,3) daha çok dikkat ettikleri, buna karşın çocuğun cinsiyetini (%27,6) daha az dikkate aldıkları belirlendi. Annelerin ninni söylemeye en çok gereksinim duydukları zaman ise bebek uyumadan önceki dönem idi (%88,3) (Tablo 3). Ayrıca annelerin %44,8’i ninni seçimi ve yararları

konusunda eğitim almak istediklerini belirtti.

Annelerin ninni söylemeye yönelik görüş ve uygulamalarının araştırılan demografik özelliklere göre (yaş, eğitim durumu, yaşanan yer, ekonomik durum, ailedeki çocuk sayısı vb.) farklılık göstermediği belirlendi ($p>0.05$).

Tablo 3. Çocukların uykuya dalmalarında annelerin uygulamaları ve ninni seçiminde dikkat ettikleri unsurlar.

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çocuğunu Uykuya Hazırlarken Yaptıkları		
Ninni söylerim	96	66.2
Hoşuna giden hareketleri yinelerim	86	59.3
Sevgimi gösteren sözcükler söylerim	71	49.0
Sevdiği pozisyonda tutarım	67	46.2
Ortamın karanlık olmasını sağlarım	39	26.9
Şarkı söylerim	37	25.5
Müzik dinletirim	32	22.1
Ninni Seçiminde Dikkat Edilen Unsurlar		
Çocuğun anlayabileceği sözcük kullanma	129	89.0
Dilin sade ve akıcı olması	115	79.3
Cinsiyet	40	27.6
Ninni Söylemeye Ne Zaman Gereksinim Duyduğu		
Ağladığında	61	42.1
Uyumadan önce	128	88.3
Emzirirken ya da yemeğini yedirirken	12	8.3
Bebeğimi severken	31	21.4
Bebeğimle iletişim kurarken	26	17.9
Bebeğimle eğlenirken	38	26.2

TARTIŞMA

Sıfır-üç yaş grubu çocuğa sahip annelerin bebeklerine ninni söylemeye yönelik görüş ve uygulamalarını belirlemek amacı ile yapılan bu çalışmada, annelerin %88,3’ünün ninni söylediği, tamamının ninni söylemenin olumlu etkileri olduğunu düşündüğü belirlendi. Annelerin ninni söylemenin birçok yararı olduğunu bilmesine rağmen, her annenin ninni söylemediği görülmektedir. Bölükbaş ve ark’nın⁽¹⁶⁾ 0-12 aylık bebeği olan annelerin çocuk bakımında başvurdukları geleneksel uygulamaları sorguladıkları çalışmalarında, annelerin %15,8’i çocuklarını uyutmak için ninni söylediklerini belirtmiştir.

Annelere ninnilerin etkileri sorulduğunda, çoğunluğu çocuğun ruh sağlığını olumlu yönde etkilediğini (%86,9) ve erken konuşmasında etkili olduğunu (%83,4) belirtti. Annelerin %87,6’sı ninnilerin çocu-

ğu yatıştırıp uykuya hazırladığını, %70,3'ü uyku öncesi çocuğun kendini daha iyi hissettiğini ve %60,0'ı dil gelişimini hızlandırdığını bildirdi. Literatürde de benzer bulgular bulunmaktadır. Kabadayı'nın ⁽²⁾ çalışmasında, ninniler aracılığı ile yapılan sık yinelemelerin onların ezber alışkanlığını geliştirdiği, dilsel bellek gücünü artırdığı ve pratik bir dil kazandırdığı belirtilmektedir. Güneş'in çalışmasında, yinelenen ninnilerin çocuğun seslere, ses ayrıntılarına, hece ve kelimelere dikkat etmesini, bunları tanımasını zorunlu kıldığı ve bu süreçte çocuğun annesini dikkatle izlediği, söylediklerine eşlik ettiği, sözlerini anlamaya çalıştığı vurgulanmıştır. Çocuğun ses gelişimi için çevrenin ve özellikle anne sesinin ayrı bir önemi olduğu dolayısıyla da çocuğun zamanla ses ayrımlarını fark edebildiği ve ana dilini öğrenmeye başladığı belirtilmektedir. Aynı çalışmada ninnilerin çocuğu uykuya hazırladığı ve güven verdiği belirtilmiştir. Ayrıca Dehaene-Lambertz'in ninnilerin erken yaşlardaki zihinsel gelişime yardımcı olduğunu belirtmiştir ⁽⁵⁾.

Literatürde çocuğun iyi bir uyku dönemi geçirmesinin sağlıklı hareket etmesini ve beslenmesini de olumlu yönde etkileyebileceği bildirilmektedir ^(10,17). Yapılan çalışmaya katılan annelerin yalnızca %16,6'sı ninnilerin çocuğunun emmesini artırdığını ve beslenmesini düzenlediğini düşünmekte idi. Bu durum ninnilerin çocukların beslenmesi ve büyümesi üzerine etkilerinin anneler tarafından yeterince anlaşılmadığını düşündürmektedir. Ayrıca annelerin yarısının (%50,3) çocukların uyumasının beslenmesinden daha önemli olduğunu düşündüğü de belirlenmiştir.

Ninniler geleneksel söylemler olabileceği gibi annelerin o anki ruh halini yansıtan ezgisel dörtlükler de olabilmektedir. Annelerin %44,1'i söyledikleri ninniye annelerinden öğrendiğini belirtirken %20,7'si kendisinin o an düşünüp söylediğini belirtti. Literatürde de benzer şekilde geleneksel söylemde ifade edilen ya da annelerin o an söyledikleri ninnilerin anne/toplumun ruh halini yansıttığı belirtilmektedir ⁽¹⁸⁻²⁰⁾. Coşkun'un ⁽⁷⁾ çalışmasında da benzer şekilde anneler, bebeğiyle baş başa kaldığında, o ana kadar baskı altında tuttuğu duygu ve düşüncelerini özgürce

dile getirerek psikolojik açıdan rahatladığını, duygusal rahatlığın beraberinde zorluklara karşı mücadele etme konusunda gerekli gücü kendilerinde bulabildiklerini belirtmişlerdir.

Ninni seçiminde annelerin dikkat ettiği unsurlar sorgulandığında, %89,0'ı ninni söylerken çocuğun anlayabileceği kelime kullandıklarını, %79,3'ü dilin sade ve akıcı olmasına dikkat ettiklerini belirtti. Dil gelişiminin ilk dönemleri evrensel özellik göstermekte olup, bu dönemlerde farklı dilleri konuşan toplumların çocuklarında bile benzer özellikler görülmektedir ⁽³⁾. Bu nedenle hem toplumun hem de cinsiyetin ninni seçimini etkilemeyeceği düşünülmektedir. Yapılan çalışmada da, annelerin %72,4'ü ninni seçiminde çocuklarının cinsiyetine önem vermediklerini belirtmiştir. Literatürde de ninni seçimi konusunda kız ve erkek çocuğu arasında ayırım yapılmadığı belirtilmektedir ⁽²¹⁾.

Çocuklarda büyümenin uygun hızda devam edebilmesinde uykunun yeri yadsınamaz. Çocukların uykuya dalmalarını sağlayabilecek en yararlı uygulamalardan biri olan ninnilerin hem uykuya dalmayı ve iyi bir uyku dönemi geçirmeyi hem de büyümeyi etkileyebileceği belirtilmektedir ^(19,22). Annelerin ninni söylemeye gereksinim duydukları dönemler sorgulandığında ise çoğunluğunun (%88,3) çocuklarına uyumadan önce ninni söylediği saptanmıştır. Ayrıca çocukların uykuya hazırlanması sırasında gösterdiği agresif (sinirli) davranışlarını ve karşı koymalarını engellemek için de annelerin en sık uyguladığı yöntemin ninni söylemek (%66,2) olduğu bulunmuştur. Literatürde de ninnilerin çocukları rahatlatıp uykuya dalmalarını kolaylaştırdığı belirtilmektedir ^(11,22,23). Annelerin %44,8'i ninni seçimi ve yararları konusunda eğitim almak istediklerini bildirdi. Bu durum annelerin ninnileri yararlı gördükleri ancak ninniler ile ilgili bilgilerini yetersiz bulduğunu düşündürmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sıfır-üç yaş grubu çocuğa sahip annelerin bebeklerine ninni söylemeye yönelik görüş ve uygulamalarını

belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, tüm anneler ninnilerin yararlı olduğunu düşünmekte olup, %66,2'si uykuya hazırlık döneminde ninni söylemekte idi. Annelerin ninnilerin önemini bilmelerine rağmen, uygulama konusunda orta düzeyde oldukları bulundu. Annelere göre ninnilerin en önemli yararları uykuya hazırlamak, çocuğun ruhsal ve dil gelişimini desteklemek idi. Ninnilerin yararları konusunda annelerin en az bildikleri konu ise beslenme üzerine etkileri idi. Annelerin ninni seçiminde en sık dikkat ettikleri unsurların çocuğun anlayacağı sözcükleri kullanmak ve sade-akıcı dil seçimi olduğu belirlendi.

Son yıllarda iş ve günlük yaşamdaki hızlı gelişmeler, görev ve sorumlulukların artması, çalışma sürelerinin uzaması gibi nedenlerden dolayı çoğu anne kültürümüzde önemli bir yeri olan ninnilere gereken önemi verememektedir. Bazı anneler de hem ninninin etkilerini hem de yararlarını bilmemektedir. Ninnilerin “çocuk-aile-toplum” üzerindeki olumlu etkileri göz önünde bulundurulduğunda, bu geleneğin yaşatılması, özellikle annelerimizin bu konuda gerek aile sağlığı merkezlerinde gerekse hastanelerde doğum öncesi ve sonrası danışmanlık yapılması, bebelere ninni söylemelerinin önemini ve ninnilerin çocuk sağlığı üzerine etkilerinin vurgulanması gerekmektedir. Bu nedenle özellikle aile sağlığı merkezlerinde ve çocuk kliniklerinde çalışan hemşirelerin bu konularda ailelere danışmanlık yapmaları önerilmektedir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanmasında bilgi ve tecrübelerini bizimle paylaşan Doç. Dr. Belgin AKIN'a teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. Toker S. Türkçe'nin anadili olarak öğretiminde ninni ve tekerlemelerin yeri. *International Journal of Social and Economic Sciences* 2011;1:25-29.
2. Kabadayı A. Ninnilerin çocuğun gelişim alanlarına katkılarının içerik açısından incelenmesi: Konya örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 2009;5:276-289.
3. Milli Eğitim Bakanlığı. Erişim adresi: [http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf /Dil%20Geli%FEimi.pdf](http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Dil%20Geli%FEimi.pdf) Erişim tarihi: 01.11.2015.
4. Güven N, Bal S. Dil gelişimi ve eğitim, 0-6 yaş dönemindeki

5. Çocuklar İçin Destekleyici Etkinlikler. İstanbul: Epsilon Yayınevi. 2000.
6. Güneş F. Ninnilerin Çocukların Dil ve Zihinsel Gelişimine Etkisi. *Journal of World of Turks* 2010;2:27-38.
7. Dönmez BN, Abidoğlu ÜD, Çağlayan EN. Gümüşçü Ş. Okul Öncesi Dönemde Dil Gelişimi Etkinlikleri. İstanbul. Ya-Pa Yayınları. 2000.
8. Coşkun ÇN. Türk ninnilerine işlevsel yaklaşım. *International periodical for the languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 2013;8:499-513.
9. Çelebioğlu A. Türk ninniler hazinesi. İstanbul: Kitabevi Yayınları. 1995, p. 9-13.
10. Trehub SE, Trainor L. Singing to Infants: Lullabies and Play. In Rovee-Collier C, Lipsitt LP & Hayne H (Eds.) *Advances in Infancy Research*. Standford, Ct: Ablex Publishing. 1998, p.43-77.
11. Ungan S. İşlevsel yönleriyle ninniler. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. 2009.
12. Güneş H. Ninnilerde dile getirilen temaların bilimsel gerçekliği var mıdır? *E-Journal of New World Sciences Academy* 2012;7:143-159.
13. Juslin NP. Communicating emotion in music performance: A Review and Theoretical Framework. In Juslin PN. & Sloboda JA. (Eds.). *Music and Emotion: Theory and Research* 2001, p. 309-37.
14. Peretz I. Listen To The Brain: A Biological Perspective of Musical Emotions. In Juslin Pn. & Sloboda Ja. (Eds.). *Music and Emotion: Theory and Research*. 2001, p. 105-34.
15. Karabaş S. Bütüncül Türk budun bilimine doğru. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. 1999.
16. Karacan E. Bebeklerde ve çocuklarda dil gelişimi. *Klinik Psikiyatri Dergisi* 2000;3:263-268.
17. Bölükbaş N, Erbil N, Altunbaş H, Arslan Z. 0-12 Aylık Bebeği olan annelerin çocuk bakımında başvurdukları geleneksel uygulamalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 2009;6:164-176.
18. Yıldız A, Arıkan D. The effects of giving pacifiers to premature infants and making them listen to lullabies on their transition period for total oral feeding and sucking success. *Journal of Clinical Nursing* 2011;21:644-656. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2702.2010.03634.x>
19. Çek CS. Ninnilere Bağlam Merkezli Bir Yaklaşım. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 2011;6:61-75.
20. Aksoy E. Ninni-Masal-Rap Üçgeninde Toplumsal Eleştiri Ne Metinlerarasılık. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish or Turkic* 2012;7:157-171.
21. Torun A, Yıldız K. Bir eğitim metodu olarak tehdit ve korkutma içeren ninniler ve bunların Jung'un “Ortak Bilinçdışı” kavramı açısından tahlili. *Turkish Studies-International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 2013;8:1313-1333.
22. Demir N. Avrupa'da yaşayan 0-6 yaş grubu Türk çocuklarına Türkçe ve Türk kültürünün öğretilmesinde kullanılabilecek bir materyal: Türk ninnileri. *The Journal of International Social Research* 2008;1:224-240.
23. Miyashita M, Shirlee CS. Blackfoot Lullabies and Language Revitalization. In *Indigenous Language Revitalization: Encouragement, Guidance & Lessons Learned*. Jon Reyhner, ed. *Northern Arizona University* 2009, p.183-90.
24. Blumenfeld H. Thoughts on lullabies. 2002. Erişim adresi: <http://www.balladtree.com/articles/020425a.htm> Erişim tarihi: 10.11.2015.